

PORADNIK PRAWNY

PORADNIK WYDAWANY JEST PRZEZ CARITAS ARCHIDIECEZJI BIAŁOSTOCKIEJ W RAMACH RELIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU EDUKACJI PRAWNEJ W POWIECIE MONIECKIM.

WŁADZA RODZICIELSKA

W kolejnym numerze kwartalnika zajmiemy się tematyką władzy rodzicielskiej.

Będąc rodzicami małoletnich dzieci w wieku do 18. roku życia praktycznie codziennie wykonujemy czynności związane z wykonywaniem władzy rodzicielskiej nad dziećmi, chociaż często bez świadomości, że dane zachowanie stanowi wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Trudność może nam sprawić określenie zakresu i uprawnień związanych z władzą rodzicielską. Informacje zawarte w niniejszym kwartalniku powinny zatem rozwiać przynajmniej

część wątpliwości związanych z tą tematyką.

W ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego często mamy do czynienia z tematyką związaną z władzą rodzicielską.

Problemy dotyczą w większości ograniczenia władzy rodzicielskiej drugiemu z rodziców, bądź pozbawienia w ogóle władzy rodzicielskiej.

Nierzadko też zdarza się nam udzielać porad związanych z możliwością odzyskania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem przez rodziców.

CZYM JEST WŁADZA RODZICIELSKA, KOMU PRZYSŁUGUJE?

Zagadnienie związane z władzą rodzicielską uregulowane są w ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Zgodnie z definicją władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązki i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw.

Dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo, a w sprawach, w których może samodzielnie podejmować decyzje i składać oświadczenia woli, powinno wysłuchać opinii i zaleceń rodziców formułowanych dla jego dobra. Rodzice przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka powinni je wysłuchać, jeżeli rozwój umysłowy,

stan zdrowia i stopień dojrzałości dziecka na to pozwala, oraz uwzględnić w miarę możliwości jego rozsądne życzenia.

Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania.

Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską, która co do zasady przysługuje obojgu rodzicom. Jeżeli jedno z rodziców nie żyje albo nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, władza rodzicielska przysługuje drugiemu z rodziców.

Numer 2

kwiecień –
czerwiec
2023

W tym numerze:

Wstęp, Władza rodzicielska	1
Czym jest i komu przysługuje władza rodzicielska?	1
Zawieszenie, ograniczenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej	2
Wniosek o pozbawienie/ograniczenie/zawieszenie władzy	3
Przywrócenie władzy rodzicielskiej	3
Rodzinny Kapitał Opiekuńczy	3
Jak uzyskać pomoc?	5
Lokalizacja punktów NPP i NPO	6
Bądź bezpieczny w sieci	7
Wzory pism	8

Wzory pism:

- § Wniosek przywrócenie władzy rodzicielskiej
- § Odpowiedź na pozew
- § Wniosek o przyznanie usług opiekuńczych

Jeżeli jedno z rodziców nie żyje albo nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, władza rodzicielska przysługuje drugiemu z rodziców.

To samo dotyczy wypadku, gdy jedno z rodziców zostało pozbawione wła-

dzy rodzicielskiej albo gdy jego władza rodzicielska uległa zawieszeniu.

Jeżeli żadnemu z rodziców nie przysługuje władza rodzicielska albo jeżeli rodzice są nieznani, ustanawia się dla dziecka opiekę.

ZAWIESZENIE, OGRANICZENIE I POZBAWIENIE WŁADZY RODZIELSKIEJ

Sąd, jeżeli wymaga tego dobro dziecka, może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców. W razie przemijającej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej sąd opiekuńczy może orzec jej zawieszeniu. Chodzi tu o takie przeszkody, które ze względu na swój charakter zazwyczaj ustają i można się spodziewać podjęcia przez rodziców dalszego wykonywania tej władzy (np. wyjazd za granicę rodzica, bądź dłuższe leczenie szpitalne). Zawieszenie będzie uchylone, gdy jego przyczyna odpadnie.

Ograniczenie praw rodzicielskich może wynikać z różnych powodów oraz może mieć odmienny charakter. Najczęściej ograniczenie praw rodzicielskich związane jest z rozłączeniem rodziców i ustanawiane jest poprzez orzeczenie sądu. W ten sposób władza rodzicielska drugiego rodzica jest ograniczana do określonych obowiązków, a także uprawnień w stosunku do dziecka.

Innym powodem ograniczenia władzy rodzicielskiej może być dobro dziecka. Gdy dobro dziecka jest zagrożone wówczas rodzice mogą mieć ograniczone prawo rodzicielskie. Takie zagrożenie dobra dziecka może mieć różny charakter. Dotyczyć to może zarówno interesów osobistych dziecka jak też interesów majątkowych. Sąd dokonujący ograniczenia władzy rodzicielskiej może zobowiązywać rodziców do określonego postępowania, w szczególności sąd opiekuńczy może:

- zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną, skierować małoletniego do placówki wsparcia dziennego, określonych w

przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub skierować rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;

- określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu, albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun;
- poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;
- zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo powierzyć tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom lub osobie, niespełniającym warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej;
- powierzyć zarząd majątkiem małoletniego ustanowionemu w tym celu kuratorowi.

Pozbawienie rodziców władzy nad dzieckiem jest najdalej idącą ingerencją sądu w ich prawa.

Jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub

Pamiętaj!

Pozbawienie rodziców władzy nad dzieckiem jest najdalej idącą ingerencją sądu w ich prawa.

w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się dzieckiem. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

WNIOSEK O POZBAWIENIE/OGRANICZENIE/ ZAWIESZENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Każdy z rodziców może złożyć wniosek o pozbawienie, ograniczenie, bądź zawieszenie władzy rodzicielskiej. Postępowanie może zostać również wszczęte z urzędu przez sąd.

Poza tym, każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

We wniosku należy wskazać:

- sąd, do którego jest skierowany wniosek;
- swoje (tj. wnioskodawcy) imię i nazwisko;
- adres;
- numer PESEL;
- dane dotyczące pozostałych uczestników postępowania (najczęściej drugiego rodzica).

Należy również:

- sformułować wniosek, tj. wskazać czy wnosimy pozbawienie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem czy też jej ograniczenie (jeśli ograniczenie to w jakim zakresie) bądź zawieszenie;
- uzasadnić wniosek wskazując przyczyny, dla których władza rodzicielska powinna być pozbawiona/ograniczona/zawieszona;
- zawrzeć informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego po-

PRZYWRÓCENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Przywrócić władzę rodzicielską można nie tylko wówczas, gdy rodzic został jej pozbawiony, ale także, gdy jego władza rodzicielska została uprzednio ograniczona.

Sąd opiekuńczy może przywrócić władzę rodzicielską, po uprzednim zbadaniu czy odpadła dotychczasowa przyczyna pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Obowiązany jest również wziąć pod

Pozbawienie władzy rodzicielskiej, jej organicznie lub zawieszenie może być orzeczone także w wyroku orzekającym rozwód, separację albo unieważnienie małżeństwa.

zasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Do wniosku powinien zostać dołączony:

- akt urodzenia dziecka, który potwierdza istnienie między stronami sprawy więzów rodzinnych;
- dowód uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 100 zł (w przypadku gdy nie został złożony wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych).

Wniosek należy podpisać i złożyć wraz z załącznikami w jednym egzemplarzu dla sądu i po jednym dla każdego uczestnika postępowania.

Wniosek należy złożyć do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego, w którego okręgu dziecko posiada miejsce zamieszkania, a w braku miejsca zamieszkania – do sądu opiekuńczego miejsca jego pobytu. Jeżeli brak i tej podstawy - właściwy będzie sąd rejonowy dla m.st. Warszawy.

Wyjątkiem są sprawy o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas właściwym jest sąd okręgowy przed którym toczy się sprawa o rozwód.

rozważę całokształt okoliczności sprawy, kierując się dobrem dziecka.

W szczególności sąd powinien wyjaśnić, czy przyczyna, która ustała, nie "odżyje" na skutek wznowienia kontaktów z dzieckiem (J. Kosik, Problem przywrócenia władzy rodzicielskiej w świetle KRO, NP 1973, Nr 10, s. 1466). Powinien też zbadać, czy nie zachodzą inne przyczyny uzasadniające stan pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej.

Pamiętaj!

Postępowanie to często wszczynane jest z urzędu.

Pamiętaj!

Rodzic jest pozbawiony władzy rodzicielskiej do czasu, aż przywróci mu ją sąd.

W celu przywrócenia władzy rodzicielskiej konieczne jest złożenie przez rodzica stosownego wniosku do sądu lub wszczęcie postępowania z urzędu.

Wniosek składany przez rodzica powinien zostać skierowany do sądu rejonowego – wydział rodzinny i nieletnich, który obejmuje obszarem dzia-

łalności miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu dziecka i podlega opłacie 100 zł.

We wniosku należy wskazać żądanie przywrócenia władzy rodzicielskiej oraz udowodnić, że przyczyny, które doprowadziły do jej pozbawienia, ustały i to ustanie ma charakter trwały, a nie czasowy.

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

JAK UZYSKAĆ NIEODPŁATNĄ POMOC W PUNKTACH?

Jak uzyskać nieodpłatną pomoc w punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego?

Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego skorzystać może każda osoba fizyczna, która potwierdzi stosownym, pisemnym oświadczeniem, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Do darmowych świadczeń uprawnione są także osoby fizyczne prowadzące jednoosobo-

wą działalność gospodarczą, niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku.

Każda osoba, która chce skorzystać z porady, powinna wcześniej umówić się na wybrany dzień i godzinę wizyty w wybranej lokalizacji punktu.

Rejestracji można dokonać telefonicznie za pośrednictwem Starostwa Powiatowego w Mońkach bądź przez stronę www.

Rejestracja telefoniczna:

(85) 727 88 00

w godzinach 7.30 – 15.30

od poniedziałku do piątku

bądź poprzez stronę www:

<https://zapisy-np.ms.gov.pl/>

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

Caritas Archidiecezji Białostockiej
ul. Warszawska 32
15-077 Białystok
tel./faks: 85 651 90 08
www.bialystok.caritas.pl

Starostwo Powiatowe w Mońkach
ul. Słowackiego 5a
19-100 Mońki
tel. 85 727 88 00, fax 85 727 88 29
www.monki.pl

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE NA TERENIE POWIATU MONIECKIEGO

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej prowadzony przez Powiat Moniecki:

Starostwo Powiatowe w Mońkach, 19-100 Mońki Al. Niepodległości 3

Poniedziałek	9.00-13.00
Wtorek	11.30-15.30
Środa	11.00-15.00
Piątek	9.00-13.00

Urząd Miejski w Knyszynie, 19-120 Knyszyn ul. Rynek 39

Czwartek	8.00-12.00
----------	------------

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej:

Urząd Gminy Jasionówka, 19-122 Jasionówka ul. Rynek 19

Poniedziałek	8.00-12.00
--------------	------------

Urząd Gminy Trzcianne, 19-104 Trzcianne ul. Wojska Polskiego 10

Wtorek	8.00-12.00
--------	------------

Urząd Gminy Krypno, 19-111 Krypno Kościelne 23B

Środa	8.00-12.00
-------	------------

Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu, 19-110 Goniądz ul. Stary Rynek 23

Czwartek	12.00-16.00
----------	-------------

Urząd Gminy Jaświły, 19-124 Jaświły 7

Piątek	8.00-12.00
--------	------------

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

Caritas Archidiecezji Białostockiej

ul. Warszawska 32
15-077 Białystok
tel./faks: 85 651 90 08
www.bialystok.caritas.pl

Starostwo Powiatowe w Mońkach

ul. Słowackiego 5a
19-100 Mońki
tel. 85 727 88 00, fax 85 727 88 29
www.monki.pl

BĄDŹ BEZPIECZNY W SIECI

– KAMPANIA SPOŁECZNA –

Jak bezpiecznie korzystać z bankowości elektronicznej?

Bankowość elektroniczna jest aktualnie jednym z najszybciej rozwijających się segmentów bankowości.

Nowe rozwiązania i technologie, a także ich powszechna dostępność sprawiają, że na użytkowników czyhają co raz to nowe zagrożenia. Stosując podany przez nas poniżej zbiór zasad zminimalizujesz ryzyko zagrożeń wynikających z korzystania z bankowości elektronicznej.

- Żaden bank nigdy nie wysłał do swoich klientów pytań dotyczących haseł lub innych poufnych danych ani próśb o ich aktualizację.
- Na stronie swojego banku sprawdź jakie zabezpieczenia stosowane są w serwisie internetowym.
- Należy pamiętać o zainstalowaniu programu antywirusowego i jego aktualizacji w komputerze i telefonie komórkowym podłączonym do internetu.
- Płatności internetowe należy realizować tylko z wykorzystaniem „pewnych komputerów”.
- Skontaktuj się ze swoim dostawcą internetu w celu upewnienia się, że korzysta on z bezpiecznych kanałów dystrybucji tej usługi.
- Instaluj na swoim komputerze tylko legalne oprogramowanie.
- Aktualizuj system operacyjny i istotne dla jego funkcjonowania aplikacje np. przeglądarki internetowe.
- Nie otwieraj wiadomości i dołączonych do nich załączników nieznanego pochodzenia.
- Unikaj stron zachęcających do obejrzenia bardzo atrakcyjnych treści lub zawierających atrakcyjne okazje.
- Po zalogowaniu do systemu transakcyjnego nie odchodź od komputera, a po zakończeniu pracy wylo-

guj się i zamknij przeglądarkę.

- Jeśli przy logowaniu pojawią się nietypowe komunikaty lub prośby o podanie danych osobowych lub dodatkowe pola z pytaniem o hasła do autoryzacji, natychmiast zgłoś problem do swojego Banku.
- Nie wchodź na stronę internetową swojego banku za pośrednictwem linków znajdujących się w przychodzących do Ciebie mailach (Phishing).
- Nigdy nie używaj wyszukiwarek internetowych do znalezienia strony logowania Twojego Banku.
- Przed zalogowaniem sprawdź, czy połączenie z bankiem jest bezpieczne.
- Nigdy nie udostępniaj osobom trzecim identyfikatora ani hasła dostępu.
- Nie zapisuj haseł służących do logowania i pamiętaj o ich regularnej zmianie.
- Sprawdzaj datę ostatniego poprawnego oraz niepoprawnego logowania do systemu.
- Korzystaj z infolinii udostępnionej przez Twój bank.
- Zachowaj rozwagę przy przekazywaniu numeru karty.
- Nigdy nie odpowiadaj na pocztę elektroniczną, z której wynika konieczność podania informacji o karcie – zgłoś taką sytuację w swoim banku.
- Nigdy nie podawaj informacji o karcie na stronach, które nie są bezpieczne.
- Nie zapisuj kodu PIN na karcie, ani nie przechowuj go razem z kartą.
- Chroń swój numer karty i inne poufne kody umożliwiające dokonanie transakcji np. numer PIN, numer CVV2 lub CVC2 – ostatnie trzy cyfry numeru umieszczonego na pasku do podpisu na odwrocie karty.
- Dokonuj transakcji w znanych i zweryfikowanych przez siebie sklepach internetowych.

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

KAMPANIA SPOŁECZNA

WZORY PISM

WZÓR NR 1

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

.....
Miejscowość i data

Sąd Rejonowy w

.....Wydział Rodzinny i Nieletnich

.....

.....

(adres)

Wnioskodawca:

.....

.....

.....

(imię, nazwisko, dokładny adres, nr PESEL)

Uczestnik:

.....

.....

.....

(imię, nazwisko, dokładny adres, nr PESEL)

WNIOSEK O PRZYWRÓCENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

W imieniu własnym, wnoszę o:

1. przywrócenie mi władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem, która została mi ograniczona prawomocnym postanowieniem/wyrokiem rozwodowym Sądu Rejonowego/Okręgowego w z dnia w sprawie sygn. akt

UZASADNIENIE

.....

.....

.....

.....

We wniosku należy zawrzeć informację czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązywania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęły, wyjaśnienie przyczyny ich nie podjęcia, należy podać okoliczności faktyczne i dowody na ich poparcie

.....
własnoręczny podpis wnioskodawcy

Załączniki:

- odpis wniosku wraz z załącznikami,
- potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 100 zł,
- odpis orzeczenia o ograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- ewentualnie inne dokumenty przedkładane w sprawie.

WZORY PISM

WZÓR NR 2

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

.....
Miejscowość i data

Sąd Rejonowy w

.....Wydział

.....

.....

(adres)

Powód:

.....

.....

.....

(imię, nazwisko, dokładny adres, nr PESEL)

Pozwany:

.....

.....

.....

(imię, nazwisko, dokładny adres, nr PESEL)

ODPOWIEŹ NA POZEW

W imieniu własnym wnoszę o:

- 1) oddalenie powództwa w całości,
- 2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania,
- 3) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów:

a) na fakt

(wskazać co chcemy wykazać na podstawie danego dokumentu),

b)..... na fakt

(wskazać co chcemy wykazać na podstawie danego dokumentu).

UZASADNIENIE

.....

.....

.....

.....

Należy odnieść się do twierdzeń powoda wyrażonych w pozwie oraz wskazać dlaczego powództwo powinno zostać oddalone

.....
własnoręczny podpis pozwanego

Załączniki:

- odpis odpowiedzi na pozew,
- ewentualnie inne dokumenty, na które powołuje się pozwany.

WZORY PISM

WZÓR NR 3

ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ

.....
Miejscowość i data

.....
.....
.....

imię i nazwisko wnioskodawcy,
adres, tel. kontaktowy

Gminny (Miejski) Ośrodek Pomocy Społecznej

W

.....

adres

WNIOSEK O PRYZNANIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Zwracam się z prośbą o przyznanie mi usług opiekuńczych wykonywanych przez opiekunkę domową.

UZASADNIENIE

.....
.....
.....
.....

Należy podać uzasadnienie przyznania usług.

.....
własnoręczny podpis wnioskodawcy

Załączniki:

-dokumentacja potwierdzająca stan zdrowia, którą nie dysponuje OPS